

Procedury postępowania w sytuacji aktu przemocy nauczyciela wobec ucznia

I. Podstawa prawna:

- **art. 3 i art. 19 Konwencji o prawach dziecka**, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.),
- **art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- **ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.), w szczególności art. 1 pkt 14 oraz art. 68 ust. 1 pkt 6,
- **ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 986 z późn. zm.), w szczególności art. 6, art. 75–85,
- **ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.),
- **ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego** (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.),
- **rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej** w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

II. Definicja przemocy:

Przemoc nauczyciela wobec ucznia oznacza każde działanie lub zaniechanie naruszające prawa, godność, nietykalność cielesną lub dobrostan psychiczny ucznia, w szczególności:

1. **Przemoc fizyczną** – np. popychanie, szarpanie, uderzanie.
2. **Przemoc psychiczną (słowną)** – np. groźby, zastraszanie oceną, wyśmiewanie, ośmieszanie, ujawnianie informacji osobistych, uporczywe nierówne traktowanie.
3. **Przemoc seksualną** – komentarze o charakterze seksualnym, niepożądany dotyk, doprowadzanie do czynności o charakterze seksualnym.
4. **Naruszanie dóbr osobistych** – naruszanie godności, intymności, dobrego imienia ucznia.

III. Zasady ogólne:

1. Szkoła zapewnia uczniom bezpieczne i przyjazne warunki nauki.
2. Każde podejrzenie przemocy nauczyciela wobec ucznia traktowane jest z najwyższą powagą.
3. Działania podejmowane są niezwłocznie, z zachowaniem poufności i ochrony dobra dziecka.

IV. Procedura postępowania:

1. Zgłoszenie zdarzenia

1. Informacja o podejrzeniu lub wystąpieniu przemocy może pochodzić od:
 - o ucznia,
 - o rodzica/prawnego opiekuna,
 - o pracownika szkoły,
 - o innej osoby posiadającej wiedzę o zdarzeniu.
2. Zgłoszenie kierowane jest do dyrektora szkoły lub osoby przez niego upoważnionej.
3. Zgłoszenie dokumentuje się w formie notatki służbowej.

2. Czynności wyjaśniające

1. Dyrektor szkoły niezwłocznie podejmuje czynności sprawdzające.
2. W czynnościach mogą uczestniczyć: wychowawca ucznia, pedagog szkolny, psycholog szkolny.
3. Przeprowadza się rozmowy (z zachowaniem dyskrecji) z:
 - o uczniem,
 - o świadkami zdarzenia,
 - o nauczycielem, którego dotyczy zgłoszenie.
4. Z każdej rozmowy sporządza się notatkę służbową.

3. Ochrona i wsparcie ucznia

1. Uczniowi zapewnia się niezwłocznie pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
2. W razie potrzeby podejmuje się działania zabezpieczające ucznia przed dalszym kontaktem ze sprawcą.

4. Informowanie właściwych podmiotów

1. Dyrektor informuje rodziców/prawnych opiekunów/ ucznia o:
 - o zgłoszeniu,
 - o wstępnych ustaleniach,
 - o podjętych i planowanych działaniach.
2. Dyrektor informuje:
 - o organ prowadzący szkołę,
 - o organ sprawujący nadzór pedagogiczny.
3. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dyrektor niezwłocznie zawiadamia policję lub prokuraturę.

5. Odpowiedzialność służbowa nauczyciela

1. Dyrektor zawiadamia rzecznika dyscyplinarnego dla nauczycieli.
2. W przypadkach przewidzianych prawem nauczyciel zostaje zawieszony w pełnieniu obowiązków.
3. Odpowiedzialność dyscyplinarna prowadzona jest zgodnie z przepisami Karty Nauczyciela.

V. Konsekwencje dyscyplinarne:

Nauczyciel może podlegać karom dyscyplinarnym, w szczególności:

- naganie z ostrzeżeniem,
- zwolnieniu z pracy,
- zwolnieniu z pracy z zakazem wykonywania zawodu nauczyciela przez określony czas,
- wydaleniu z zawodu nauczycielskiego.

VI. Uprawnienia ucznia i rodziców:

1. Uczeń lub jego rodzice mają prawo zgłosić sprawę:
 - dyrektorowi szkoły,
 - rzecznikowi dyscyplinarnemu,
 - policji lub prokuraturze.
2. Zgłoszenie może mieć formę pisemną lub ustną.
3. Szkoła zapewnia ochronę ucznia przed działaniami odwetowymi.

VII. Działania profilaktyczne:

1. Szkoła prowadzi działania zapobiegające przemocy, w szczególności:
 - szkolenia kadry pedagogicznej,
 - działania wychowawcze i profilaktyczne,
 - monitorowanie relacji nauczyciel–uczeń.
2. Procedura podlega okresowej ewaluacji i aktualizacji.